

EGZAMINAI... KAM JIE REIKALINGI?

Robert Berendt

Egzaminai gali išmokyti daugiau, negu manome

Prieš eilę metų dirbau gimnazijoje. Mokiau chemijos, matematikos ir fizikos. Stengiausi, kad mokiniai išmokytų tuos dalykus - ne vien tam, kad gautų gerus pažymius. Iš patirties žinau, kad kiekvienas mokinys su įtampa ir stresais susidurs ne tik mokykloje, bet ir baigęs ją. Gyvenimas dažnai reikalauja iš mūsų didžiausių pastangų. Būdamas mokytoju, norėjau padėti mokiniams pasiruošti gyvenimui.

Ištinkus krizei, nebelieka laiko įgyti charakterį, kuris ją įveiktų. Įpročiams, žinioms ir charakteriui išugdyti reikia daugelio metų. Tai neįgyjama per vieną dieną.

Mokykloje svarbu stebėti mokinių pasirengimą. Jų žinios ir sugebėjimai tikrinami nuolat egzaminuojant. Kontrolinių rezultatai ir mokytojui, ir mokiniui parodo, kokių žinių dar trūksta. Jei rezultatai geri, auga mokinio pasitikėjimas savimi, o mokytojas mato, kurią medžiagą jis išdėstė nepakankamai.

Sėkmingas įtampos įveikimas

Kontroliniai ne mažiau svarbūs ir dėl kitos priežasties. Mokinys mokosi įveikti patiriamą įtampą. Kai dėsciau chemiją, mokiniai turėjo laikyti Mokyklų ministerijos paruoštą baigiamąjį šio dalyko egzaminą. Šio egzamino įvertinimas nulemdavo abitūros pažymį, taigi ir tolimesnę karjerą. Todėl dauguma mano mokinių egzaminų sesijos metu būdavo labai nervingi.

Sabrina buvo gera mokinė. Na, ne ypač puiki, bet jos pažymiai dažniausiai būdavo geri. Baigusi mokyklą ji ketino studijuoti, bet labai bijojo egzaminų. Ji visada būdavo gerai pasiruošusi, ir aš žinojau, kad ji galėtų miegoti ramiai ir be baimės. Tačiau dėl savo nerimo ji prieš egzaminus "kaldavo" per naktis. Ir paskutinę naktį prieš chemijos egzaminą ji ketino nemiegoti ir mokytis.

Kai jos draugė tai man pasakė, aš supratau, kodėl Sabrina atrodė tokia išvargusi. Paskambinau jai ir patariau daugiau nebesimokyti, o naktį gerai išsimiegoti. Aš supratau, kad pervargusi ji neatlaikys įtampos ir egzaminą išlaikys blogiau, negu galėtų. Sabrina paklausė manęs ir kitą dieną egzaminą išlaikė geriausiu pažymiu. Dėl baimės ir įtampos ji buvo praradusi pasitikėjimą savimi. Baigusi mokyklą, ji įstojo į universitetą ir vėliau sėkmingai gyveno.

Kitas mokinys, Danielius, dėl savo netikusių įpročių buvo vidutinis mokinys. Jis taip pat jautė didžiulę įtampą dėl artėjančio chemijos egzamino. Jis ruošėsi egzaminui, bet ne tiek, kiek reikėtų.

Kai aš ryte peržvelgiau dalyvaujančiųjų egzamine sąrašą, neaptikau jame Danieliaus pavardės. Jo draugas man paaiškino, kad Danielius liko namie, nes bijo egzamino. Paskambinau į Danieliaus namus ir šis pakėlė ragelį. Berniukas manė, jog egzamino įtampa jam per didelė.

Pareikalavau, kad jis, nors ir pavėlavęs, tučtuojau atvyktų. Jis atėjo ir egzaminą išlaikė. Po daugelio metų klasės susitikime Danielius padėkojo man už tą skambutį. Baigęs mokyklą jis gavo gerą darbą naftos pramonėje, ir viena iš priėmimo sąlygų buvo išlaikytas chemijos egzaminas.

Žinau ir daugiau istorijų, panašių į Sabriną ir Danieliaus. O yra daug mokinių, kurie eina į egzaminą pasitikėdami savimi ir sugeba įveikti įtampą. Taip įgytas patyrimas – labai svarbus tolimesniam gyvenimui.

Kitoks požiūris į egzaminų įtampą

Deja, kai kurie mokiniai neišmoksta gyvenimo pamokos, nes į egzaminų įtampą reaguoja tokiu būdu, kuris neugdo tinkamo charakterio. Daugelis jų vėliau vis klumpa gyvenime, kol išmoksta pamoką, kurią turėjo išmokti daug anksčiau. Galbūt jie net visą gyvenimą mėgins bėgti nuo likimo skiriamų išmėginimų.

Roksana mokėsi Anglijos Oksfordo universitete. Ji buvo viena geriausių savo kurso studentų, tapo studentų atstove. Šios sumanios merginos ateityje laukė puiki karjera. Ji buvo veikli ir linksmi gyveno studentų miestelyje. Tačiau Roksaną labai veikė egzaminų įtampa. Prieš vieną iš egzaminų ji pareiškė, kad skauda dešinę ranką. Merginai buvo leista rašomąjį darbą spausdinti kompiuteriu kitoje patalpoje. Tačiau iš tiesų Roksana buvo sumaniusi apgaulę: ji įvedė į kompiuterį jau namuose parašytą rašinį ir įteikė jį. Apgavystė buvo pastebėta ir brangiai kainavo. Mergina imta nebepasitikėti, ji buvo išmesta iš universiteto, žlugo jos ateities planai. Ji užtraukė gėdą savo šeimai, draugams ir sau pačiai.

Gyvenimas be įtampos neįmanomas

Kai kurie mokiniai bando išsisukti nuo pamokų ruošimo. Būna tėvų, kurie netgi tai skatina. Netinkamas pasiruošimas ir nepatenkinamos žinios – neteisinga darbo moralė – tai didžiausia egzaminų baimės priežastis.

Baigiamieji egzaminai susiję su įtampa. Ir tai turi savo prasmę. Suaugę mokiniai taps gydytojais, mokytojais, pilotais, gaisrininkais ir t.t. Kiekvienas iš jų kada nors susidurs su sunkiu uždaviniu.

Kai gydytojas eina atlikti sunkią operaciją, jis negali jos vengti, sakydamas, kad dar nėra tinkamai pasiruošęs. Gaisrininkas niekada negali atsisakyti savo pareigos, sakydamas, kad dėl vakarykščio iškvietimo jis dar per daug nervingas. Mokiniai privalo išmokti susidoroti su stresu ir įtampa, kadangi šie dalykai lydės juos visą gyvenimą.

Pabėgti ar apgauti – neteisingas poelgis. Jis nemoko vykusiai gyventi. Geriausia yra tinkamas pasiruošimas ir teisingas požiūris. Egzaminai padės mums teisingai pažvelgti į įvykius tada, kai susidursime su uždaviniais, kurių sprendimas neš mums sėkmę ar nesėkmę.

Žingsniai sėkmės link

Sunkiai dirbant, tinkamai mokantis ir įpratus gerai tai daryti, galima tikėtis, kad mokinį, studentą, o vėliau suaugusį žmogų, lydės sėkmė. Mokinių skundai dėl namų darbų dažniausiai sąlygoti prastų jų mokymosi įpročių.

Tėvai, mokytojai ir kiti suaugusieji turi padėti jaunuoliams. Jų išugdytas požiūris bei įpročiai padės arba kliudys gyvenime. Suaugusieji privalo padėti jaunuoliams išsiugdyti drausmę, savikontrolę ir pasitikėjimą savimi, ką kaip tik ir stiprina tinkama darbo moralė.

Kontroliniai būtini tam, kad pasitikrintume, ką išmokome ir rastume savo žinių spragas. Reiktų ne bijoti egzaminavimo, bet pasinaudoti juo.

Kalbant apie egzaminų svarbą, nereiktų užmiršti, kad didžiausias mokytojas yra Dievas. Jam kontrolė yra labai svarbi.

Jis žino, kad mūsų gyvenimas pilnas iššūkių ir kad mes nuolat patiriame įtampą. Jis taip pat žino, kad privalome išsiugdyti tokį charakterį, su kuriuo atlaikytume gyvenimo išbandymus. Jis nori, kad būtume pasiruošę, kai susidursime su išmėginimais.

Gyvenime darysime klaidas. Svarbu iš jų pasimokyti ir jų nebekartoti. Įtampa neatskiriama nuo gyvenimo. Kontroliniai ir egzaminai - svarbus įrankis, kuris gali padėti

ruošiantis gyvenimo išbandymams. Kiekvieni mokslo metai ir kiekvienas semestras suteikia mums galimybę plėtoti savo sugebėjimus šia linkme ir pratintis pasinaudoti tuo, ką išmokome.

Mokymosi metai turėtų būti gražūs ir naudingi. Nesąžiningas kelias, kurį paprastai daug kas renkasi – ne tas, kuris iš tiesų reikalingas. Visų žmonių Kūrėjas sako mums, kad sunkus kelias gali būti geresnis. (Mato 7, 13-14)